

Platts: Cena struje ostaje visoko do 2024.

Nauka u senci politike

GCIG: Političare zameniti naukom u krojenju klimatske politike

EU stručno telo:

Nuklearna energija zaslužuje zelenu etiketu

Komisija: Dogovor o cilju za 2030. do 22.aprila?

EU pozvana da 'goriva s niskim sadržajem CO₂'
drži izvan miksa OIE

Sedam članica: Klimatska politika EU rizikuje da
zastrani nuklearnu energiju

**EU planira da označi neke elektrane na gas kao
održive investicije**

EU otvara istragu u najvećoj evropskoj berzi električne
energije

Poljska: Brisel da ispita spekulativni rast cena dozvola za

GCIIG: Političare zameniti naukom u krojenju klimatske politike	OVDE
Komisija očekuje dogovor o cilju za 2030. do 22.aprila	OVDE
Platts - Cena struje ostaje visoko do 2024. godine	OVDE
SAD i EU i dalje sa najvećim ugljeničnim otiskom po stanovniku.....	OVDE
Snažan rast evropskog tržišta skladišta energije	OVDE
EU pozvana da 'goriva s niskim sadržajem CO2' drži izvan miksa OIE	OVDE
EU otvara istragu u najvećoj evropskoj berzi električne energije	OVDE
Klimatska politika EU rizikuje da zastrani nuklearnu energiju, kaže sedam zemalja	OVDE
Nemačka do kraja godine isključuje 1,8 GW TE na ugalj	OVDE
Nemačka od iduće do 2030. godine uvozi električnu energiju	OVDE
EU stručno telo: Nuklearna energija zaslužuje zelenu etiketu	OVDE
Poljska: Brisel da ispita spekulativni rast cena dozvola za emisije CO2	OVDE
EU planira da označi neke elektrane na gas kao održive investicije	OVDE
Polovina TE na ugalj u Evropi zatvorena	OVDE
Klimatski lobisti upozoravaju članice EU da zatvore TE na ugalj, ili	OVDE
Predlog da Norveška prekine veze sa ACER-om	OVDE
Ugovor koji pretili da blokira evropski zeleni dogovor	OVDE
Platts: Rusija dugoročno ostaje glavni izvor gasa za Evropu	OVDE
Skok izvoza Gaspromovog gasa u Evropu u Q1 2021.	OVDE
ESM do 2021. počinje da obračunava cenu emisija CO2 za svoje TE	OVDE
Severna Makedonija kupuje udeo u grčkom LNG terminalu	OVDE
Ispražnjena evropska skladišta gasa vruće mesto za trgovce ovog leta	OVDE

GCIG: Političare zameniti naukom u krojenju klimatske politike

NJUJORK - Energetska politika trebalo bi da počne da "rešava nesigurnosti i preterivanja u predviđanju globalnog zagrevanja, a političari da nepristrano računaju stvarne troškove kao i zamišljene koristi od svojih mera klimatske politike", prema Globalnoj klimatskoj obaveštajnoj grupi (GCIG).

U SAD i EU politizovanje klimatskih promena poprimilo je religiozni zanos koji je postao ključni element energetske politike. Klima na Zemlji se desetinama miliona godina neprestano menja, davno pre nego što su ljudi naselili planetu, pa raspravu o klimatskim akcijama ili odlučivanju treba voditi o pitanju - da li čovek izaziva antropogeno globalno zagrevanje, navodi se u studiji GCIG koja okuplja preko 500 međunarodnih naučnika, profesionalaca i istraživača.

Razumevanje međuvladinog panela Ujedinjenih nacija za klimatske promene (IPCC) klimatskog modeliranja je još jedna sporna tačka koja narušava odgovarajuće energetske politike na globalnom nivou.

IPCC je dobro utvrdio da je zagrevanje niže nego što se ranije mislilo, kao i da su modeli za postavljanje energetske politike neadekvatni, da je CO₂ hrana za biljke i zemlju i da se prirodne katastrofe ne povećavaju.

Prema GCIG, stvarnu raspravu treba početi sa pitanjem koji su uzročni efekti gasova efekta staklene bašte i ko će platiti?

Zabluda je očekivati da će vetroagregati i solarni paneli, podržani sistemima za skladištenje energije komunalnih razmera, rešiti ova pitanja bez ozbiljnih rasprava i planova obezbeđenja pouzdane električne energije za globalne potrebe, navodi GCIG.

Energija mora ispuniti pet stubova: obilje, pristupačnost, pouzdanost, skalabilnost i fleksibilnost; u suprotnom, to je hir poput zelenog vodonika sa trenutnom cenom od 11 biliona američkih dolara, navodi GCIG.

Zbog toga američka ili evropska verzija novog zelenog dogovora nikada neće funkcionisati ili smanjiti emisije. Sve se temelji na prekidnoj električnoj energiji iz vetro i solarnih generatora, čiji efekti, takođe, nisu ni blizu onih kako se tvrdi.

Dodajte tome eksplozivan razvoj elektrana na uglj u Kini i Indiji, pa svaki potpisani ili "usaglašeni" ekološki sporazum ili predloženi energetski okvir ne znači ništa.

Komisija očekuje dogovor o cilju za 2030. do 22. aprila

BRISEL - Evropska komisija (EK) se nada da će pregovarači tri EU institucije dogovoriti novi cilj smanjenja CO2 za 2030. godinu do 22. aprila, kao deo klimatskog zakona 27-članog bloka, rekao je u utorak izvršni potpredsednik zadužen za EU Zeleni sporazum Frans Timmermans.

"Najvažnije je da se dogovorimo o klimatskim zakonima ... nadamo se u roku

od mesec dana", rekao je na web Samitu o čistoj energiji.

Cilj za 2030. godinu je najkontroverzniji element zakona i prepušten je završnoj fazi pregovora.

EK je predložila, a Savet podržao smanjenje emisija CO2 do 2030. godine za najmanje 55% sa nivoa iz 1990., dok je parlament zatražio smanjenje od 60%. Trenutni cilj je smanjenje od najmanje 40%.

Timmermans je rekao da će konačni cilj za 2030. godinu "verovatno" biti smanjen za najmanje 55%.

Nacrt klimatskog zakona takođe uključuje obavezujući cilj da EU do 2050. godine ostvari neto nula emisija CO2, a pregovarači s EU još uvek razgovaraju o putanji da se to postigne.

Cilj je postići neformalni sporazum o klimatskom zakonu koji parlament i Savet mogu u celosti potpisati pre nego što EK u junu predloži detaljan zakon koji će pomoći u postizanju novog strožijeg cilja smanjenja CO2 za 2030. godinu.

EK ovo naziva paketom „Podesiti za 55“, koji će uključivati izmene EU sistema trgovanja dozvolama za emisije (EU ETS), zakonodavstvo o obnovljivim izvorima energije, o energetske

efikasnosti i oporezivanju energije, kao i predlog mehanizma prilagođavanja ugljenika na granici.

Pregovori oko dogovora o ovom detaljnom paketu biće "složeniji" jer će nacionalne vlade tada morati da sagledaju i prihvate posledice posvećivanja nultoj emisiji do 2050. godine, rekao je Timmermans.

Obično treba najmanje 18 meseci do dve godine da se parlament i Savet dogovore s detaljnom zakonodavstvu EU, napominje Montel.

Platts - Cena struje ostaje visoko do 2024. godine

LONDON - Prema prognozama *Platts*-a, evropske cene električne energije ostaće na trenutnim višim nivoima do 2023. godine zbog zatvaranja kapaciteta, neznatnog povećanja potražnje i porasta cena CO2. Od 2024. godine predviđa se pad cena jer će se obnovljivim kapacitetima nadoknaditi zatvaranje nuklearke i elektrana na uglj, a takođe će doći i do ublažavanja cena gasa, prenosi *S&P Global Platts Analytics*.

S&P Global Platts

Prognozira se da će se kombinovani kapaciteti vetra i sunca povećati za 178 GW do 2026. godine u Nemačkoj, Francuskoj, Velikoj Britaniji, Italiji, Španiji, plus Portugaliji, Austriji, Švajcarskoj, Belgiji i Holandiji, obuhvaćeni izveštajem.

Nuklearni kapaciteti trebalo bi da se smanje za neto 17 GW u odnosu na 2020. godinu, dok bi se kapaciteti tvrdog uglja i lignita smanjili za 29 GW.

SAD i EU i dalje sa najvećim ugljeničnim otiskom po stanovniku

NJUJORK - Tokom poslednje decenije, SAD i zemlje EU, koje su ranije bile najveći emiteri ugljenika, neprestano smanjuju svoj udeo u emisijama CO₂ zahvaljujući ulaganju u obnovljive izvore.

Međutim, mereno po glavi stanovnika te zemlje i dalje prednjače u pojedinačnim tzv. otiscima ugljenika.

Ugljenični otisak je ukupna količina gasova efekta staklene bašte (GHG) (uključujući CO₂ i metan) koji nastaju ljudskim delovanjem.

SAD imaju jedan od najvećih otisaka ugljenika po osobi na svetu sa 16 tona po stanovniku, a odmah iza su Australija i Kanada", navodi **OurWorldinData**.

Snažan rast evropskog tržišta skladišta energije

BRISEL - Očekuje se da će evropsko tržište skladišta dostići 3000 megavat-sati 2021. godine, navodi se u novom izveštaju Evropskog udruženja za skladištenje energije (EASE).

Izveštaj je otkrio da su nove pomoćne usluge odgovorne za udvostručavanje tržišta skladišta energije u poređenju sa nivoima instalacija u Evropi iz 2020. godine.

Ključna tržišta koja pokreću rast su Italija, Velika Britanija i Nordijske zemlje, navodi se u izveštaju.

COVID-19 imao je najveći efekat na tržište skladišta energije iza brojila prošle godine, dok

su se mrežni projekti pokazali elastičnim tokom zaključavanja.

Stambeni, komercijalni i industrijski sektor teže su osetili uticaj nacionalnih zaključavanja u Evropi zbog zaustavljanja instalacija na licu mesta, prenosi specijalizovani portal **BEST**.

EU pozvana da 'goriva s niskim sadržajem CO₂ drži izvan miksa OIE

BRISEL - Grupa od 88 poslanika u Evropskom parlamentu pridružila se ekološkim NVO-ima i industriji obnovljivih izvora energije (OIE) tražeći izuzeće fosilnih goriva s niskim udelom ugljenika iz predstojeće revizije Direktive EU o obnovljivoj energiji.

Namera Evropske komisije da proširi područje primene direktive izvan obnovljivih izvora "kontraproduktivna je i rizikuje promovisanje fosilnih goriva koja bi OIE trebalo da istisnu u evropskom energetsom sistemu", kaže se u pismu upućenom Evropskoj komisiji 31. marta.

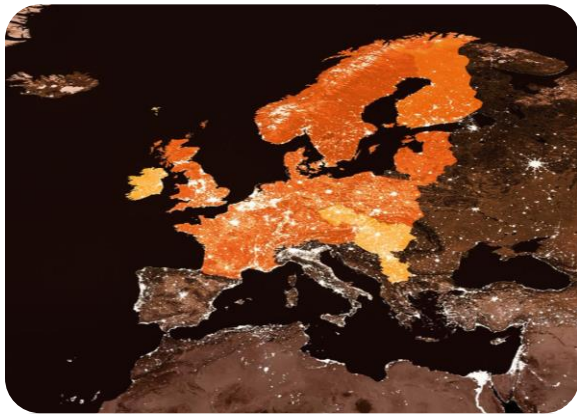
"Neobnovljiva goriva i goriva sa niskim udelom ugljenika, uključujući takozvana fosilna goriva s niskim udelom ugljenika, ne bi trebalo da budu uključeni u bilo koju odredbu Direktive o obnovljivoj energiji niti da se uračunaju u obavezujući cilj EU za OIE do 2030. godine", navodi se u pismu, prenosi **Euractiv**.

Nisko-ugljenična fosilna goriva uključuju vodonik dobijen konvertovanjem pare prirodnog gasa, zajedno sa tehnologijom skladištenja ugljenika pod zemljom.

EU otvara istragu u najvećoj evropskoj berzi električne energije

BRISEL - Evropska komisija pokrenula je 5. aprila istragu protiv EPEX Spot berze električne energije zbog sumnje da ograničava konkurenciju i time ometa integraciju obnovljivih izvora energije u elektroenergetski sistem na čak šest nacionalnih tržišta.

Epex Spot SE berza u Parizu dominira trgovinom ugovorima unutar dana na tržištima EU, uključujući Austriju, Belgiju, Francusku, Nemačku, Luksemburg i Holandiju. Komisija će sada istražiti da li je iskoristila svoju poziciju da isključi kupce drugih berzi kako bi obezbedila sebi najbolje cene i likvidnost.

Kako se električna energija ne može uskladištiti u većem obimu, trgovcima je od vitalnog značaja pristup što većem broju prodavaca i kupaca, posebno na unutardnevnim pijacama, koje trguju do isporuke kasnije u istom satu. Stoga će berza s najviše likvidnosti privući većinu trgovaca.

Kako bi izbegla da jedna berza preuzme sve kratkoročne trgovine, EU je utvrdila pravila za razmenu podataka tako da kupci mogu dobiti istu cenu bez obzira koju berzu koriste.

Epex Spot se usprotivio praksi razmene knjiga narudžbi, ali je podlegao kada je obaveza uvedena krajem prošle decenije. Komisija sada želi da utvrdi da li i dalje neopravdano onemogućava pristup.

"Očuvanje zdrave konkurencije između berzi električne energije i između trgovaca doprinosi preciznim cenovnim signalima i ulaganjima u nove izvore energije," izjavila je komesarka za zaštitu tržišne konkurencije Margaret Vestager (Margrethe Vestager)."

Epex Spot je odbio da komentariše istragu, kao i njen glavni konkurent, berza Nord Pool Spot AS.

Dve berze su 2014. kažnjene sa 6 miliona evra zbog preuske saradnje. Od tada su postali dva glavna konkurenta na tržištu kratkoročne trgovine električnom energijom, prenosi **Bloomberg**.

Nemačka do kraja godine isključuje 1,8 GW TE na uglj

BERLIN - Nemačka će isključiti više od 1,5 gigavata (GW) kapaciteta elektrana na uglj do 8. decembra ove godine, saopštio je 1. aprila državni regulator za energiju, objavivši rezultate drugog kruga aukcija namenjenih ublažavanju troškova zatvaranja zagađivača.

Kako podseća **Montel**, kancelarka Angela Merkel odobrila je prošle godine plan od 55 milijardi dolara za postupno ukidanje više od 100 elektrana na uglj širom zemlje do 2038. godine.

Najveća evropska ekonomija takođe je obećala da će do 2050. imati energetska sistem uglavnom bez ugljenika. Hodogram realizacije ovog cilja, međutim, mogao bi predstavljati izazove naporima Evropske unije da prethodno smanji svoje emisije gasova staklene bašte za najmanje 40% do 2030. godine.

Nemačke komunalne firme morale su do 4. januara da predaju ponude u okviru mehanizma usmerenog na osiguravanje izlaska zemlje iz uglja u narednih 17 godina.

Zemlja sprovodi seriju tendera u kojima operatori objavljuju cenu po kojoj bi bili spremni da zatvore pogone koji koriste kameni ugalj. Zauzvrat, nude im se sredstva za nadoknađivanje dela gubitaka.

Regulator postavlja maksimalnu cenu po MW kapaciteta za pokrivanje računa javnog sektora. Krajnja cena uzima u obzir ponude ponuđača i emisiju CO2 predmetnih postrojenja.

Nakon 2027. godine nadoknada više neće biti dostupna, pa su operatori spremni da daju što povoljnije ponude kako bi izbegli gubitak.

"Aukcija je ponovo preplaćena", rekao je Jochen Homann (Jochen Homann), čelnik regulatora Bundesnetzagentur (foto). "Najviša naknada je znatno ispod prethodno postavljene maksimalne cene."

Nemačka je najveći svetski proizvođač struje iz lignita (ili mrkog uglja), koji napaja oko 19% kapaciteta električne energije u zemlji.

Nemačka od iduće do 2030. godine uvozi električnu energiju

BERLIN - Nemačka će biti neto uvoznik električne energije od sledeće do 2030. godine, zbog gašenja elektrana na ugalj i ukidanja nuklearne energije. U isto vreme Francuska će više nego udvostručiti izvoz električne energije, navodi se u novom istraživanju.

"Nemačka će zatvoriti svojih poslednjih šest nuklearnih reaktora do kraja 2022. godine i do 2030. postupno ukidati više od polovine svojih trenutnih kapaciteta elektrana na mrki ugalj i lignit", prema studiji **ICIS**, objavljenoj 24. marta.

"Duboka promena u strukturi nemačkog energetskeg miksa na kraju i će dovesti njegovu tranziciju s neto izvoznika energije na neto uvoznika od 2022. do 2030."

EU stručno telo: Nuklearna energija zaslužuje zelenu etiketu

BRISEL - Stručnjaci iz EU kažu da je nuklearna energija zelena investicija, navodi se u dokumentu koji je video i 27. marta interpretirao **Reuters**.

Komisija je zatražila od Zajedničkog istraživačkog centra (JRC), svog naučnog stručnog ogranka, stav o tom pitanju.

Nacrt izveštaja JRC-a, koji će biti objavljen ove nedelje, kaže da nuklearna energija zaslužuje zelenu etiketu.

JOINT RESEARCH CENTRE

"Analize nisu otkrile nijedan naučno zasnovan dokaz da nuklearna energija nanosi više štete ljudskom zdravlju ili životnoj sredini nego ostale tehnologije za proizvodnju električne energije", navodi JRC.

Skladištenje nuklearnog otpada u dubokim geološkim formacijama smatra se "prikladnim i sigurnim", navodi se u izveštaju i poziva na praksu u više zemalja, uključujući Francusku i Finsku koje su u podmakloj fazi razvoja takvih lokacija.

Stručni savetnici Brisela prošle godine su se podelili oko toga zaslužuje li nuklearna energija zelenu etiketu, prepoznajući da - iako proizvodi vrlo niske emisije CO2 - zahteva dodatnu analizu uticaja odlaganja radioaktivnog otpada na životnu sredinu.

Dva stručna odbora ispitivaće nalaze JRC-a tri meseca, pre nego što Komisija donese konačnu odluku, piše Reuters.

Komisija je odbila komentar, navodi agencija.

Poljska: Brisel da ispita spekulativni rast cena dozvola za emisije CO2

VARŠAVA - Poljska je upozorila da rekordno visoke cene dozvola za emisije CO2 (EUA) mogu osujetiti klimatske ciljeve Evropske unije i pozvala regulatora bloka da istraži najnoviji rast EUA zbog indicija da su ga dirigovali špekulanti.

Dozvole za emisiju ugljen dioksida porasle su gotovo 60% u poslednjih šest meseci, dok EU priprema planove za usvajanje strožih klimatskih ciljeva. Oni uključuju ubrzanje smanjenja broja dostupnih dozvola, uz

potencijalni porast njihove vrednosti, što je odmah na ovo tržište privuklo finansijske investitore, odnosno preprodavce.

„Potrebno je analizirati uticaj tretiranja dozvola kao dugoročnog ulaganja finansijskih institucija - velika kolebljivost cena EU dozvola i rezultirajuća potreba za stalnim ažuriranjem prognoza cena negativno utiče na planiranje investicionih procesa“, rekao je poljski ministar klime Michal Kurtika (Michal Kurtyka) u pismu Evropskoj komisiji.

Najnoviji skok troškova zagađenja izazvao je zabrinutost poljskih kompanija koje su obuhvaćene EU sistemom za trgovanje emisijama zbog "potencijalne spekulativne prirode nestabilnosti", rekao je Kurtika u pismu koje je video **Bloomberg News**.

Klimatska politika EU rizikuje da zastrani nuklearnu energiju, kaže sedam zemalja

BRISEL - Francuska, Poljska i pet drugih zemalja uputile su krajem marta pismo Evropskoj komisiji, upozoravajući da bi politike EU o klimatskim promenama mogle blokirati ulogu nuklearne energije u smanjenju emisija CO2.

Pismo je upućeno u trenutku kada Brisel završava značajan zakon o zelenom finansiranju koji je namenjen na usmeravanje gotovine u projekte s niskim emisijama ugljenika, a Komisija će tek odlučiti hoće li pravila EU označavati nuklearnu energiju kao održivu investiciju.

U pismu Komisiji, koje je video **Reuters**, zemlje navode da bi EU trebalo da učiniti više kako bi nuklearnu energiju stavila u ravan s ostalim nisko-ugljeničnim tehnologijama u klimatskim politikama, uključujući održiva finansijska pravila.

"Veoma smo zabrinuti da je pravo država članica na izbor između različitih izvora energije i pravo na određivanje opšte strukture snabdevanja energijom trenutno ozbiljno ograničeno donošenjem politika EU, koje nuklearnu energiju sve više isključuju iz politika", navode potpisnici, predsednik Francuske Emanuel Makron i premijeri Mađarske, Poljske, Češke, Rumunije, Slovačke i Slovenije (foto).

Čelnici EU u decembru su se dogovorili da će do 2030. smanjiti neto emisije gasova efekta staklene bašte (GHG) za najmanje 55% od nivoa iz 1990. - cilj za koji Komisija kaže da će ove decenije tražiti dodatne investicije u energetskom sektoru od 350 milijardi evra godišnje.

Iako su nuklearne tehnologije prihvatljive za EU finansiranje istraživanja, potpisnici navode da fokus na tehnologijama kojima će biti potrebne decenije da postanu komercijalno isplative, rizikuje da zanemari kratkoročne projekte.

Zemlje EU podeljene su oko nuklearne energije koja proizvodi otprilike četvrtinu električne energije u 13 država koje je koriste. Pristalice ističu njenu nisku emisiju CO₂, dok protivnici ukazuju na opasnosti od nuklearnog otpada, kao i kašnjenja i spiralskih troškova u realizaciji najboljih projekata.

Francuska pokriva oko 70% potrošnje električne energije iz nuklearke. Taj udeo je 56% u Slovačkoj, 48% u Mađarskoj i 35% u Češkoj. Poljska tek planira da izgraditi reaktore kako bi smanjila svoju zavisnost od uglja.

Devet EU zemalja traži da gasne kogeneracije dobiju zelenu oznaku

BRISEL - Poljska, Bugarska, Češka, Hrvatska, Kipar, Grčka, Mađarska, Malta i Rumunija pojačale su lobiranje u Briselu da osiguraju da se prirodni gas u EU taksonomiji klasifikuje kao održivo ulaganje prema finansijskim pravilima EU, upozoravajući Evropsku komisiju da njen najnoviji predlog, koji ide prema istiskivanju prirodnog gasa iz energetskog miksa, nije optimalan.

Komisija se nadala da će objaviti pravila za delove taksonomije povezane s klimatskim promenama u januaru, ali je to odložila za april nakon što su se zemlje i firme usprotivile prvom nacrtu, kojim je gasnim elektranama uskraćena zelena oznaka.

"Ulaganja koja se danas smatraju održivima ne bi trebalo da postanu neodrživa preko noći zbog toga što nisu navedena ili ne odgovaraju definiciji taksonomije", rekla je grupa u dokumentu od 26. marta.

Komisija je predložila prag emisije od 100 grama ekvivalenta CO₂ po kWh za gasne elektrane koje žele održivu oznaku, ali je grupa navela da bi to trebalo smanjiti na "tehnički izvodljiv" nivo.

EK predlaže dodeljivanje zelene oznake postrojenjima ako smanje emisije, odnosno da ih do 2025. zamene onima koja manje zagađuju. Grupa smatra da je taj rok prekratak, jer su neke zemlje već objavile da će izaći iz uglja znatno kasnije.

EU planira da označi neke elektrane na gas kao održive investicije

BRISEL - Evropska unija planira da označi neke elektrane na prirodni gas kao održive investicije, pokazao je nacrt dokumenta u koji je **Reuters** imao uvid. Promena stava dolazi nakon što je inicijalni predlog da im se uskrati zelena etiketa naišao na reakciju nekih država članica.

Novi predlog Komisije, predlaže dodeljivanje zelene oznake postrojenjima ako smanje emisije, odnosno da ih do 2025. zamene onima koja manje zagađuju. Jedan broj članica, međutim, smatra da je taj rok prekratak, jer su neke zemlje već objavile da će izaći iz uglja znatno kasnije..

Predlog Komisije deo je njene Taksonomije održivih finansija, koja definiše koje se ekonomske aktivnosti mogu etiketirati u Evropi kao održiva ulaganja od sledeće godine. Komisija planira da dovrši pravila održivog finansiranja do 21. aprila.

Prirodni gas proizvodi otprilike upola manje emisije CO₂ od uglja kada se sagoreva u elektrani. Protivnici ustupcima gasu ukazuju na opasnost od ispuštanja još štetnijeg metana iz gasne infrastrukture, što bi neutralisalo koristi od prelaska na gas iz uglja.

Prema nacrtu plana, gasne TE-TO mogu se svrstati u zelenu investiciju ako zamene postrojenje na bazi fosilnih goriva s visokim emisijama i rezultiraju smanjenjem emisije gasova staklene bašte za najmanje 50% po kilovat satu (kWh) proizvedene električne energije.

Gasno postrojenje mora raditi do 2025. godine, imati potencijal da u budućnosti pređe na goriva sa niskim udelom ugljenika i ne emituje više od 270 grama ekvivalenta CO₂ po kWh energije.

Koje elektrane nisu obuhvaćene predlogom?

Za postrojenja koja proizvode samo električnu energiju ili ona koja takođe pokrivaju potrebe grejanja ili hlađenja, ali ne zamenjuju postrojenja koja zagađuju, Komisija ostaje pri planu da zelenu etiketu ograniči na postrojenja s emisijom životnog ciklusa ispod 100 g ekvivalenta CO₂ po kWh, pokazuje dokument koji je video Reuters.

To znači da bi postojeće gasne elektrane trebalo da ugrade tehnologiju za kaptiranje svojih emisija kako bi se kvalifikovale.

Ekolozi koje je konsultovao Reuters ocenjuju kao veliku pobedu to što Komisija nije oslabila ovu granicu od 100 g, dok je Džejms Vatson (James Watson), generalni

sekretar udruženja za gasnu industriju Eurogas rekao je da je to prepreka za prelazak na gas iz uglja.

"Taksonomija mora iskoristiti svu održivu tehnologiju, uključujući visoko efikasna rešenja na plin i obnovljive i nisko-ugljenične jedinice spremne za gas", rekao je Vatson.

Novi predlog ima za cilj da ublaži podelu zemalja oko pravila finansiranja, jer bi bila potrebna većina od 27 članica bloka da im stavi veto.

Države, uključujući Dansku i Španiju, međutim upozorile su Brisel da ne slabi svoj početni plan uskraćivanja gasu zelene etikete.

Polovina elektrana na uglj u Evropi zatvorena

BRISEL - Tačno polovina od 324 evropske elektrane na uglj su zatvorene, ili imaju datum "penzionisanja" pre 2030. godine, pošto je 22. marta francuski energetski kolos EDF objavio da će 2022. godine zatvoriti svoju elektranu Vest Barton na severu Engleske. To će, ujedno, biti tačno 162. evropska elektrana na uglj koja će pre 2030. biti ugašena, piše **Euractiv**.

EDF planira zatvaranje elektrane na uglj u West Burtonu na severu Engleske - jednu od dve preostale u Britaniji.

U poslednjih pet godina u Evropi je proizvodnja električne energije iz uglja opala za nešto više od polovine. Spaljivanje uglja postalo je sve skuplje, delom kao posledica šeme trgovanja emisijama (ETS), gde se cena emisije CO2 povećala sa 5 evra po toni na gotovo 40 evra / t od 2016. godine.

Finansijske institucije EU takođe su samo 2020. uvele gotovo 40 politika ograničavanja za industriju uglja, a mnoge komercijalne banke najavile planove za ukidanje finansiranja za nove projekte uglja širom sveta.

Velika Britanija je 2015. bila prva zemlja koja je najavila ambiciju da napusti proizvodnju energije iz uglja do 2025. Francuska je sledeće godine najavila taj cilj za 2023, dok je Belgija 2016. postala prva država koja je ukinula TE na uglj, prenosi portal.

Klimatski lobisti upozoravaju članice EU da zatvore TE na uglj, ili ...

BRISEL - Obnovljivi izvori energije prvi put ove godine preuzeće primat fosilnim gorivima u proizvodnji električne energije u Evropi, ali **Europe Beyond Coal** (Evropa bez uglja - EBC) upozorava da se taj unos mora znatno povećati kako bi EU ispunila svoj cilj smanjenja emisija za najmanje 55% pre kraja decenije.

Još uvek postoje neke zemlje EU koje će propustiti rok za ukidanje uglja do 2030. godine predviđen Pariskim sporazumom, navode u toj ekološkoj NVO. Nemačka gleda na 2038. godinu, dok Poljska, Rumunija i Bugarska nemaju planirano postupno ukidanje, a Češka i Slovenija još uvek razmatraju datume.

„Četrnaest evropskih zemalja razume [ekonomsku i političku realnost] i oprali su ruke od uglja ... dok preostale imaju izbor da operu ruke sada, ili će u svakom slučaju biti primorani na tranziciju kasnije, ali na neplaniran, haotičan način“, kazala je Ketrin Gutman, direktorka ove lobističke organizacije.

Predlog da Norveška prekine veze sa ACER-om

OSLO - Norveška bi trebalo da prekine veze s regulatornom EU agencijom za energiju ACER kako bi zadržala nezavisnost u energetskoj politici, rekao je 23. marta čelnik druge po veličini opozicione stranke te zemlje.

Trigve Slagsvold Vedum podneo je parlamentu predlog pozivajući vladu da počne sa pripremama za izlazak iz ACER-a, kojem se pridružila i Norveška nakon usvajanja trećeg energetskog paketa EU 2018. godine.

"Zadržavanje nacionalne kontrole nad energetskom politikom je naš ključni zahtev ako uspeemo da se vratimo u vladu," rekao je Vedum za radio-difuzni servis **NRK**.

Platts: Rusija dugoročno ostaje glavni izvor gasa za Evropu

NJUJORK - Rusija bi trebalo da ostane dominantan dobavljač gasa za Evropu do 2040. godine, prema najnovijem dugoročnom Evropskom gasnom pregledu agencije **S&P Global Platts Analytics**.

S&P Global Platts

Očekuje se da će ruski tržišni udeo u Evropi ostati iznad 30%, da će porasti blizu 40% do 2040. godine, dok će domaća evropska proizvodnja gasa i isporuke iz Norveške opadati. Očekuje se da će se udeo globalnih isporuka LNG-a u evropskom energetsom miksu povećati do 2040. godine, ali i dalje ostati iza ruskih isporuka.

U izveštaju, Platts Analytics kaže da će se snabdevanje ruskim gasovodima severozapadnoj, centralnoj i istočnoj Evropi i Italiji povećati sa oko 130 milijardi m³ (Bcm) u 2020. na oko 150 Bcm godišnje do 2040. godine.

"U 2035. godini očekujemo rekordan udeo ruskog gasa na evropskom tržištu od 38%," navodi Platts.

U međuvremenu, Norveški izvoz gasa gasovodima u Evropu postepeno će da pada na oko 100 Bcm do 2025. godine, sa oko 110 Bcm godišnje, a zatim brže, na samo 60 Bcm do 2040. godine, zbog prirodnog iscrpljivanja njenih polja, stoji u izveštaju.

Očekuje se da će se snabdevanje Evrope LNG-om povećati do 2025. godine na oko 90 Bcm, a vrhunac će dostići 2030. godine na oko 130 Bcm, pre nego što se smanji na 100 Bcm 2040. godine.

Skok izvoza Gaspromovog gasa u Evropu u Q1 2021

MOSKVA - Ruski državni energetske gigant Gasprom povećao je isporuke prirodnog gasa u Evropu za 30,7% u prvom kvartalu tekuće godine, pokazuju preliminarni podaci od ponedeljka. Rast, na skoro 53 milijarde kubnih metara, smatra se posledicom hladne zimske sezone. U martu su pošiljke iznosile 18,2 milijarde kubnih metara, dostigavši najviši nivo svih vremena, objavila je kompanija.

Nemačka, najveći uvoznik ruskog gasa, gotovo je utrostručila kupovinu u prva tri meseca 2021. godine. Većina gasa isporučena je gasovodom Severni tok, koji prolazi ispod Baltičkog mora iz Rusije direktno u Nemačku, zaobilazeći susedne države.

Izvoz u Srbiju zabeležio je značajan rast od 71,3%, dok je prodaja Bugarskoj i Grčkoj porasla za 52,4%, odnosno 23,4% nakon što je gasovod Turski tok počeo s radom.

Rumunija je povećala je kupovinu ruskog gasa za čak 90%. Snabdevanje ide preko Ukrajine i Moldavije, što je mnogo skuplja metoda od moguće

isporuke Turskim tokom, piše **Russia Today**.

Izvoz Gasproma u Tursku više se nego udvostručio u prvom tromesečju 2021. Povećanje od 106,6% stavilo je Gasprom na prvo mesto snabdevača Turske energijom, uprkos naporima diversifikacije koje je poduzela Ankara.

Prošle godine Gasprom je smanjio izvoz gasa na 179,3 milijarde kubnih metara, zbog negativnog uticaja pandemije Covid-19 ina potražnju za energijom među međunarodnim potrošačima.

Ispražnjena evropska skladišta gasa vruće mesto za trgovce ovog leta

LONDON - Sve veći jaz u skladištenju prirodnog gasa u Evropi privlači pažnju trgovaca, koji očekuju da će najveći svetski izvoznici početi da pune skladišta iscrpljena jakom zimom na kontinentu.

Evropska hladna zima ostavila je skladišta za oko 25 milijardi kubnih metara ispod prošlogodišnjih nivoa.

„Trend je jasan“, kaže Niek van Kouteren, viši trgovac u holandskoj energetskej kompaniji PZEM NV. Dobavljači od Moskve do Hjustona "imaće prostora da iskoriste zamah".

Za punjenje zaliha biće potrebno gotovo 60% više gasa nego prošle godine nakon što je hladnije martovsko vreme širom Evrope održalo povišenu potražnju.

Potražnja za skladištem ovog leta iznosiće oko 65-70 milijardi kubnih metara, rekao je Sergej Kapitonov, analitičar gasa u moskovskom Energetskom centru Skolkovo.

"Ove godine izvoz Gasproma biće ograničen namerom kompanije da rezerviše dodatne kapacitete preko Ukrajine i konkurencijom sa LNG-om", rekao je Kapitonov.

ESM do 2021. počinje da obračunava cenu emisija CO2 za svoje TE

BEČ - Severnomakedonski državni proizvođač električne energije Elektrani na Severna Makedonija (ESM) izrazio je spremnost da do kraja 2021. godine, uz podršku Sekretarijata Energetske zajednice, osmisli i implementira interni mehanizam za određivanje cena emisije ugljenika u svojim elektranama i kod operatera.

Cena CO₂ biće ugrađena u sve investicione odluke i njen nivo zasnovan na tržišnoj ceni utvrđenoj u okviru EU šeme za trgovanje emisijama, navodi se u informaciji objavljenoj u sredu na [portalu Sekretarijata](#).

Direktor Sekretarijata Janez Kopač rekao je: "Iskreno zahvaljujem ESM-u jer je prva elektroprivredna kompanija među ugovornim stranama Energetske zajednice koja se obavezala na uvođenje interne cene ugljenika. Dobrovoljne inicijative odozdo prema gore, poput ove, omogućiće nam da aktivno ubrzamo prelazak na klimatski održiv energetskej sektor. Stavljanjem cene ugljika, ESM će moći da identifikuje mogućnosti ulaganja sa niskim udelom ugljenika i malim rizikom, a da ne mora čekati stupanje na snagu mandatornog zakonodavstva".

Na osnovu preporuka studije Sekretarijata o dizajnu cena ugljenika, koja je naglasila postepeno uvođenje cena CO₂, Sekretarijat je pozvao sve proizvođače električne energije u ugovornim stranama Energetske zajednice da osmisle i implementiraju interne cene ugljenika uz njegovu podršku.

Severna Makedonija kupuje udeo u grčkom LNG terminalu

SKOPLJE - Severna Makedonija planira da uloži 370 miliona evra u udeo od 10% u grčkom LNG terminalu, rekao je 31. marta premijer Zoran Zaev na web konferenciji za novinare.

LNG terminal u Aleksandropolisu bi trebalo da počne s radom početkom 2023., sa kapacitetom isporuke 5,5 mlrd. kubika regasifikovanog prirodnog gasa godišnje. Sa Makedonijom će gasovodni sistem Grčke biti povezan sa 28 km magistralnog gasovoda.

Makedonija raspolaže sa tek oko 100 km unutrašnje distributivne gasne mreže i ima izrazito malu potrošnju od 300.000 m3 gasa godišnje, piše **Energetika.net**.

Osim grčkih kompanija, bugarski operator transportnog sistema Bulgartransgas ima udeo od 20% u budućem terminalu u Grčkoj.

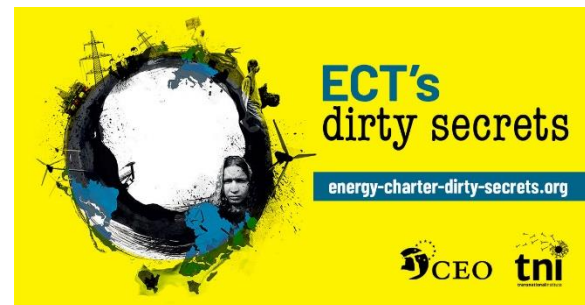
Ugovor koji pretili da blokira evropski zeleni dogovor

LONDON - Britanska naftna kompanija Rockhopper Exploration tuži Italiju pred međunarodnim arbitražnim sudom za odštetu od 225 miliona evra - zbog uredbi italijanske vlade koja zabranjuje bušenje nafte.

U međuvremenu, nemački energetska gigant RWE zahteva od Holandije 1,4 milijarde evra jer je u toj zemlji zabranjeno sagorevanje uglja

počevši od 2030. godine, što znači da će RWE morati da zatvori svoju termoelektranu.

Do sada je samo nekoliko pokrenulo tužbe protiv klimatskih mera EU, ali je to verovatno samo početak masovnog talasa parnica zbog kojih EU i države članice neće moći da ispune svoje klimatske ciljeve, piše u sredi IPS.

Takve tužbe omogućava Ugovor o energetska povelji (ECT), malo poznati sporazum o zaštiti investicija. Sve zemlje EU potpisale su sporazum u decembru 1994. Prema podacima iz Investigate Europe, ECT štiti infrastrukturu za fosilna goriva u EU, Britaniji i Švajcarskoj u iznosu od 350 milijardi evra. Strah od tužbi zasnovanih na ECT-u navodi zemlje EU da odlože i ublaže svoje klimatske zakone - ili ih potpuno napuste.

Odmah nakon završetka hladnog rata, zapadne države su zbog svojih interesa, odnosno stvaranja pravne sigurnosti za svoje energetske kompanije koje su pojurile da ulažu u nove post-sovjetske zemlje, ne verujući lokalnim pravnim sistemima, inicirali ECT da bi posredovanje preneli na obavezujuću međunarodnu arbitražu.

Ali danas energetske kompanije koriste Povelju kako bi tužile milijarde odšteta kada nacionalne države zabrane upotrebu nafte, gasa i uglja za postizanje svojih klimatskih ciljeva.

Pa sada te iste zapadne zemlje EU pokušavaju da modifikuju ECT, ili izađu iz tog ugovora. Međutim, to nije moguće bez saglasnosti svih država potpisnica, a nje nema.

